Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC

Stalna konferencija gradova i opština

Savez gradova i opština Srbije

PRAVNE NOVOSTI

Bilten SKGO za propise od značaja za lokalnu samoupravu

God. II, br. 11 — Beograd, 9. jul 2019. godine

ZAKON O KOMUNALNOJ MILICIJI

NOVO

- ✓ Nov naziv službe „komunalna milicija“
- ✓ Mogućnost uvođenja komunalne milicije u opštinama
- ✓ Stručno osposobljavanje, ispit, posebni uslovi provere i stručno usavršavanje komunalnih milicionara
- ✓ Obaveza donošenja strateškog plana komunalne milicije
- ✓ Ovlašćenja komunalne milicije

Zakon o komunalnoj policiji („Službeni glasnik RS“, broj 51/09) nije menjan u periodu od deset godina, od njegove primene. Rezultati sprovođenja ovog zakona i brojne analize pokazale su da je neophodno donošenje novog, pre svega u pogledu davanja mogućnosti opštinama da obrazuju službu komunalne milicije. SKGO je preko predstavnika učestvovala u radu Radne grupe za izradu pomenutog zakona, a takođe bila je jedan od učesnika i javne rasprave, pored predstavnika nadležnih državnih organa, organa JLS, sindikata komunalne policije, i svojim predlozima i sugestijama doprinela unapređenju teksta zakona.

IZMENA DOSADAŠNJEG NAZIVA „KOMUNALNA POLICIJA“ U NAZIV „KOMUNALNA MILICIJA“

Imajući u vidu da, je Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o policiji („Službeni glasnik RS“, broj 24/18) utvrđeno da pravo na upotrebu naziva „policija“ ima isključivo Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo odbrane, kao i da će se zakoni kojima su ustanovljeni organizacioni oblici koji u svom nazivu imaju reč „policija“ uskladiti sa ovim zakonom u roku od tri godine, ***donošenjem Zakona o komunalnoj miliciji***, naziv „komunalna policija“ menja se u „komunalna milicija“. Iako se u zemljama u okruženju više koristi termin „komunalni redari“ čija ovlašćenja su slična komunalnim inspektorima, u Srbiji komunalna milicija je zadržala deo svojih policijskih ovlašćenja i upravo ta vrsta ovlašćenja oslikava njihovu glavnu karakteristiku, ali i razliku u odnosu na ovlašćenja pripadnika drugih službi koje postoje u JLS (npr. komunalna inspekcija). Takođe, naziv komunalna milicija istorijski i tradicionalno ukazuje na policijska ovlašćenja, tako da je to ključan razlog menjanja naziva ove službe.

OBAVEZE I MOGUĆNOSTI ZA JLS

MOGUĆNOST UVOĐENJA KOMUNALNE MILICIJE U OPŠTINAMA

Jedna od najvažnijih novina zakona je **davanje mogućnosti obrazovanja službe komunalne milicije i u opštinama** (do sada su to mogli samo gradovi). U skladu sa odredbama zakona, u opštini/gradu komunalna milicija se obrazuje kao unutrašnja organizaciona jedinica u sastavu jedinstvenog organa opštinske odnosno gradske uprave, ili uprave za pojedine oblasti, kao i da broj komunalnih milicionara unutar uže unutrašnje organizacione jedinice ne može bit manji od tri. Komunalnom milicijom rukovodi načelnik komunalne milicije, dok poslove komunalne milicije pored uniformisanih komunalnih milicionara, u izuzetnim slučajevima, mogu obavljati i komunalni milicionari bez službene uniforme sa oznakama, na osnovu pisanog naloga načelnika komunalne policije. U obavljanju poslova iz delokruga komunalne milicije, načelnik komunalne milicije i komunalni milicionari, imaju posebna ovlašćenja utvrđena ovim zakonom, uključujući i ovlašćenja za upotrebu određenih sredstava prinude. Takođe, utvrđena je i obaveza stručnog osposobljavanja pripadnika komunalne milicije.

Zakonom su **propisana određena pravila za unutrašnje uređenje komunalne milicije**. Tako, u komunalnoj miliciji se mogu obrazovati područne organizacione jedinice, kojima rukovode šefovi tih jedinica koji su odgovorni načelniku komunalne milicije, kao i unutrašnja kontrola. Utvrđeni su uslovi za rad na rukovodećim radnim mestima načelnika, odnosno šefa organizacione jedinice, kao i raspoređivanje načelnika i šefa organizacione jedinice.

S obzirom da je propisana mogućnost obrazovanja komunalne milicije u opštinama, istovremeno je **propisana i mogućnost zaključivanja sporazuma o saradnji za obrazovanje zajedničke komunalne milicije** na osnovu odredaba zakona kojim se uređuje lokalna samouprava.

Zakonom je predviđeno da komunalna milicija pruža pomoć drugim organizacionim jedinicama uprave, preduzećima, organizacijama, ustanovama (tzv. ovlašćene organizacije), koje na osnovu zakona, odnosno opšteg akta JLS odlučuju o pravima građana, pravnih lica ili drugih stranaka, kao i vršiocu komunalne delatnosti kada po proceni ovlašćene organizacije odnosno vršioca komunalne delatnosti postoji pretpostavka da sprovođenje izvršne odluke neće biti moguće bez prisustva komunalnih milicionara. O angažovanju komunalne milicije i obimu i načinu pružanja pomoći odlučuje načelnik komunalne milicije u roku od 48 časova od podnošenja zahteva ovlašćene organizacije odnosno vršioca komunalne delatnosti, shodno odredbama zakona kojima se uređuju unutrašnji poslovi o postupku pružanja pomoći u izvršenjima. **Oblike i način ostvarivanja saradnje komunalne milicije i ovlašćenih organizacija i vršioca komunalne delatnosti bliže propisuje JLS**. Ovaj propis nadležni organ JLS će doneti u roku od tri meseca od donošenja akta o obrazovanju i unutrašnjem uređenju komunalne milicije.

Propisane su situacije u kojima komunalna milicija preduzima hitne mere, načini saradnje građana sa komunalnom milicijom, kao i obaveza komunalne milicije da građane, na njihov zahtev, obavesti o ishodu postupanja. Određenim odredbama uređena je i saradnja komunalne milicije i inspekcijskih službi, kao i ovlašćenja JLS da bliže uredi oblike i način ostvarivanja ove saradnje. Kada je u pitanju odnos saradnje između komunalne milicije i ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove, zakonom je propisano na koji način komunalna milicija vodi evidenciju o podacima koje je zatražila, uz obrazloženje zahteva za njihovo dostavljanje.

STRUČNO OSPOSOBLJAVANJE, ISPIT, POSEBNI USLOVI PROVERE I STRUČNO USAVRŠAVANJE KOMUNALNIH MILICIONARA

Prema zakonu, stručno osposobljavanje se sprovodi pre polaganja ispita za komunalnog milicionara, tako što nadležni organ JLS sa kandidatom za komunalnog milicionara zaključuje ugovor (najduže na godinu dana) o stručnom osposobljavanju. Uslove i način izbora kandidata za komunalnog milicionara za stručno osposobljavanje, elemente ugovora, kao i prava i obaveze kako kandidata tako i organa JLS nakon završetka stručnog osposobljavanja, utvrđuje nadležni organ JLS. Stručno osposobljavanje odvija se po programu koji sporazumno donose ministar nadležan za sistem LS i ministar nadležan za unutrašnje poslove. Po sprovedenom

programa stručnog osposobljavanja ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove dostavlja nadležnom organu JLS uverenje (sertifikat) o ostvarenom uspehu kandidata za komunalnog milicionara. **Troškovi stručnog osposobljavanja obezbeđuju se u budžetu JLS**.

Komunalni milicionar koji je uspešno završio program stručnog osposobljavanja polaže ispit za komunalnog milicionara u roku od 6 meseci od dana zasnivanja radnog odnosa. Ispit sprovodi komisija koju obrazuje ministar nadležan za sistem LS a program koji istovremeno bliže uređuje i program i način polaganja ispita. Za polaganje ispita plaća se republička administrativna taksa. Uverenje o položenom ispitu izdaje ministarstvo nadležno za sistem LS.

Zakonom je predviđeno da **komunalni milicionari podležu i proveri praktične osposobljenosti** koja je uređena programom stručnog osposobljavanja i ova provera se sprovodi jednom u tri godine, na zahtev nadležnog organa JLS ili ministarstva nadležnog za sistem LS. Ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove donosi plan i program provere i po njemu vrši proveru praktične osposobljenosti, a zatim izveštaj o sprovedenoj proveri dostavlja nadležnom organu JLS i ministarstvu nadležnom za sistem LS. **Troškovi za proveru praktične osposobljenosti komunalnih milicionara obezbeđuju se u budžetu JLS**.

Propisani su posebni uslovi za proveru psihofizičke sposobnosti, a izuzetno u toku trajanja radnog odnosa i provera bezbednosnih smetnji, po nalogu predsednika opštine/gradonačelnika za proveru načelnika komunalne milicije, odnosno po nalogu načelnika komunalne milicije ili rukovodioca unutrašnje kontrole za proveru komunalnog milicionara. Takođe, stručno usavršavanje komunalnih milicionara ostvaruje se u skladu sa zakonom koji uređuje prava i dužnosti iz radnog odnosa zaposlenih u JLS.

Komunalni milicionar nosi službenu uniformu sa oznakama. **JLS propisuje** izgled uniforme i oznake na uniformi komunalnih milicionara, kao i način nošenja uniforme, po prethodno dobijenoj saglasnosti ministarstva nadležnog za sistem LS. Ovaj propis nadležni organ JLS će doneti u roku od tri meseca od donošenja akta o obrazovanju i unutrašnjem uređenju komunalne milicije.

Radi obavljanja poslova iz svoje nadležnosti komunalni milicionari upotrebljavaju službena vozila i posebnu opremu, a na vodnom području koje je u nadležnosti JLS mogu upotrebljavati i službena plovila. **JLS propisuje boju i način označavanja vozila i plovila, kao i opremu komunalne milicije**, po prethodno pribavljenoj saglasnosti ministra nadležnog za lokalnu samoupravu. Ovaj propis nadležni organ JLS će doneti u roku od tri meseca od donošenja akta o obrazovanju i unutrašnjem uređenju komunalne milicije.

DONOŠENJE STRATEŠKOG PLANA KOMUNALNE MILICIJE

Zakonom su taksativno određeni poslovi komunalne milicije, a posebno je regulisano i šta se podrazumeva po održavanjem komunalnog i drugog reda. U obavljanju svojih poslova, komunalna milicija sarađuje sa komunalnom milicijom drugih JLS, razmenjuje podatke i obaveštenja i ostvaruje druge oblike zajedničkog rada u okviru uzajamnog pružanja stručne pomoći.

Propisana je obaveza donošenja strateškog plana komunalne milicije. Utvrđeno je da **strateški plan komunalne milicije**, na predlog načelnika komunalne milicije, **usvaja opštinsko/gradsko veće**, a u skladu sa strateškim planom, **komunalna milicija sačinjava godišnje planove rada koje** takođe **usvaja opštinsko/gradsko veće**. Takođe, utvrđena je i obaveza usklađivanja strateškog plana i godišnjeg plana rada komunalne milicije sa propisima i odgovarajućim planskim aktima policije. **Saglasnost na strateški i godišnji plan rada komunalne milicije daje skupština JLS**.

OVLAŠĆENJA KOMUNALNE MILICIJE

U pogledu vrste ovlašćenja, **komunalni milicionar ima novo ovlašćenje – prikupljanje obaveštenja od lica zatečenih na mestu izvršenja prekršaja**. Ovo ovlašćenje se odnosi na pribavljanje obaveštenja od lica za koje se osnovano pretpostavlja da raspolaže podacima neophodnim za obavljanje poslova komunalne milicije u kom slučaju se lice obavezuje na dostavu traženog podatka uz pretnju novčane kazne za slučaj nedostavljanja istog.

Zakonom je **proširenо ovlašćenje za pregled lica i predmeta na zaustavljanje i pregled vozila** čime se jasnije određuje ova vrsta ovlašćenja i jasnije određuje predmet pregleda, ako i mera zaustavljanja kako bi pregledanje imalo funkcionalnu primenu, uz upućujuću odredbu na podzakonski akt policije kada je u pitanju način primene ovog ovlašćenja.

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

U delu prelaznih i završnih odredbi propisan je rok prestanka važenja Zakona o komunalnoj policiji („Službeni glasnik RS“, broj 51/09), da propisi doneti za sprovođenje navedenog zakona nastavljaju da se primenjuju do donošenja odgovarajućih propisa utvrđenih ovim zakonom, ako nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona, rokovi za donošenje akata i propisa organa JLS (u smislu da će prvi strateški plan komunalne milicije u JLS koje obrazuju komunalnu miliciju doneti opštinsko/gradsko veće u roku od dve godine od dana stupanja na snagu akta o obrazovanju i unutrašnjem uređenju komunalne milicije), da će se stručno osposobljavanje i ispiti za obavljanje poslova i primeni ovlašćenja komunalnog milicionara koji nisu okončani do dana stupanja na snagu ovog zakona, okončati prema odredbama zakona i podzakonskih akata koji su se primenjivali do dana stupanja na snagu ovog zakona. Takođe, je predviđen i rok za promenu postojećih naziva i oznaka u „komunalna milicija“ u skladu sa Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o policiji.

Opštine koje budu želele da iskoriste pravo da obrazuju komunalnu miliciju, potrebno je da u budžetu obezbede dodatna sredstva za obrazovanje i početak rada komunalne milicije, uključujući sredstva za nabavku uniforme, oznaka i opreme za rad, kao i za osposobljavanje i usavršavanje komunalnih milicionara.

VAŽENJE I PRIMENA

Narodna skupština Republike Srbije je 8. jula 2019. godine usvojila Zakon o komunalnoj miliciji čime je stvoren pravni okvir za organizovanje i delovanje komunalne milicije, čije uvođenje u opštinama omogućuje da u saradnji sa policijom i drugim subjektima, preuzmu i realizuju deo odgovornosti za komunalni red i drugi red u opštini, a time i za bezbedno i uređeno životno okruženje svojih stanovnika. Zakon **stupa na snagu 16. jula 2019. kada i počinje sa primenom.**

Urednik biltena Pravne novosti: Maja Stojanović Kerić, šef Odeljenja za pravni sistem lokalne samouprave
Kontakt: mailto:maja.stojanovic@skgo.org i 011/735-79-35

Možete nas pratiti i preko:

Ovu uslugu SKGO realizuje u okviru projekta „Institucionalna podrška SKGO – treća faza“, koji podržava Vlada Švajcarske